

PEAPIISKOPI TERVITUS advendiaja esimeseks pühapäevaks ja kirikuaasta alguseks

"Rahvahulgad, kes käisid Jeesuse eel ja järel, hüüdsid: „Hoosanna Taaveti Pojale! Õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel! Hoosanna kõrgustes!“ Mt 21:9

Taaskord oleme jõudmas advendiaega ja ootame Jõululapse sündimist ja jõulude saabumist. Algab uus kirikuaasta.

Kui vaatame möödunule tagasi, tuleb kurbusega tõdeda, et ka lõppenud aastal on olnud maailmas paiku, kuhu jõulurahu sel aastal ei ulatu ega saabu. Seni, kuni inimkonnast keegi kannatab, ei saa teised olla lõplikult muretud ja õnnelikud.

Ukrania rahvas seisab silmitsi juba kolmandate sõjaaegsete jõulupühadega. Rahu, isegi jõulurahu ei ole. Ka seal, kus jõululaps Jeesus sündis ja külast külasse rännates rahusõnumit kuulutas pole rahu. Kõrge müüri ümbritsetud Petlemmas oodatakse erilise igatsusega, et inglite laul "*Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu, inimestest hea meel!*" (Lk 2:14) võiks saada tõeks ka Jeesuse sünnilinnas. Jeruusalemm, mille väravatest Jeesus eelisälu seljas sisse ratsutas, ootab endiselt Rahukuninga saabumist. 2000 aastat tagasi käisid Jeruusalemma saabuva Jeesuse eel ja järel rahvahulgad, kes hüüdsid: „*Hoosanna Taaveti Pojale! Õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel! Hoosanna kõrgustes!*“ (Mt 21:9) Täna selliseid hõikeid Jeruusalemmas ei kuule.

Kõikjal maailmas, seal, kus elu saab kulgeda enam-vähem normaalses elurütmis, vaadatakse kirikuaasta lõppedes mõtlikult seljataha ja uue aasta alguses lootusrikkalt ettepoole – õpitakse ajaloost ja tehakse plaane. Nii ka väikesel Eestimaal.

Eesti luteri kiriku jaoks oli lõppenud kirikuaasta kindlasti ajalooline mitmel põhjusel. Üle kaheksa aasta võisime taas koguneda ühiselt kirikupäevale ja vaimulikule laulupeole, et laulda ja hõisata rõõmust, mis levib üle maa. Mitutuhat lauljat ja mitutuhat kuulajat südasuvises pärimuskultuurilinna Viljandi lauluväljakul oli unustamatu kogemus ja töö sõjapelus rahvale vähemalt mõneks ajaks rahu südamesse ja rõõmu palgele.

Lõppeval aastal vahetus ka Eesti luteri kiriku juhtide põlvkond. Senised piiskopid Tiit Salumäe ja Joel Luhamets andsid oma valdkonnas vastutuse ja juhtimise üle mantlipärijatele piiskop Ove Sanderile, piiskop Anti Toplaanele ja piiskop Marko Tiitusele.

EELK Kirikukogu tegi ajalugu, kui otsustas taastada peaaegu endisel moel Eesti- ja Liivimaa reformatsiooneelse kirikliku jaotuse. See tähendab, et alates 2024. aastast jaguneb Eesti luteri kirik territoriaalselt neljaks piiskopkonnaks: Tallinna peapiiskopkonnaks, Põhja-Eesti piiskopkonnaks, Saare-Lääne piiskopkonnaks ja Lõuna-Eesti piiskopkonnaks. Tahan loota, et see lähendab ja koondab inimesi senisest enam ning kirik jõuab kogudustele ja liikmetele lähemale. Aeg annab arutust, kas see samm ühendab meie harali vajuvat kirikut senisest rohkem.

Eeloleval 2025. Issanda aastal ootab aga ristirahvast ees üle pika aja taas võimalus tähistada Issanda Jeesuse Kristuse ülestõusmist üle maailma ühel ja samal ajal, sest Kristuse ülestõusmispühad langevad nii ida- kui läänekirikus samale ajale. See on võimalus koostöötahte ja osaduse rõhutamiseks ning ligimesearmastuse väljendamiseks.

Eriti oluline on see Eestimaal, kus maailmavaateline ja kanooniline lõhe ei kulge enam teineteisest kaugel asuvate patriarhide vahel, vaid on süvenemas Maarjamaa (õige)usklike, nagu ka keele- ja rahvusrühmade vahel. Vabaduse eest seismine ja vabaduse hoidmine on muutnud aktuaalseks küsimuse usuvabaduse tegelikust olukorrast ilmalikus riigis.

Seda olulisem on, et Eesti Kirikute Nõukogu otsustas kuulutada järgmise aasta teema-aastaks nimega "Tunnistatud usk". Möödub ju 2025. aastal 1700 aastat Nikaia usutunnistuse sõnastamisest. See usutunnistus ühendab kogu kristlaskonda.

Advendiküünalt süüdates, jõulurahu oodates ja uuele aastale vastu minnes aitab teadmine, et Kristus on surnud meie kõigi nimel, meie kõigi eest ja tõusnud ka surnust üles selleks, et päästa kõik, kes Temasse usuvad. Nõnda ühendab Kristus kogu ristirahva nii surmas kui elus, mis aga kõige olulisem - igaveses elus!

Soovin kõigile rahulikku ja rõõmsat adventiaega ning õnnistatud uut kirikuaastat!

+ Peapiiskop Urmas Viilma

Tallinnas, 30. novembril 2024